

IZVJEŠTAJ

o održanoj međunarodnoj konferenciji SERSCIDA projekta
u Beogradu (Srbija) od 21. do 22. ožujka 2013.

*Support for Establishment of National/Regional Social Sciences Data Archive – Podrška
ustpostavljanju nacionalnih/regionalnih arhiva podataka u području društvenih znanosti*

SERSCIDA je strateški (*Framework Package 7*) projekt za podršku suradnji i razmjeni znanja između zemalja Europske unije i zemalja zapadnog Balkana u području pohranjivanja istraživačkih podataka za društvene znanosti. Partneri u ovome projektu su: Centar za ljudska prava (Sarajevo, Bosna i Hercegovina), Institut ekonomskih nauka (Beograd, Srbija), Filozofski fakultet (Zagreb, Hrvatska), Arhiv družboslovnih podataka (Ljubljana, Slovenija), FORS – Swiss Centre of Expertise in the Social Sciences, UK Data Archive (Essex, Ujedinjeno Kraljevstvo) i Swedish National Data Service (Gothenburg, Švedska).

Održana konferencija u Beogradu predstavlja do sada najvažnije okupljanje projektnih partnera i suradnika te suradničkih institucija koje su u prethodnom razdoblju definirane kao zainteresirane strane i dionici u svakoj od zemalja. Konferencija je imala tri osnovna cilja:

- prikazati postojeće modele podatkovnih servisa te prednosti koje pružaju ovakvi servisi za vladu i vladina tijela, istraživače i akademske institucije kao i razmijeniti informacije o planovima razvoja novih podatkovnih servisa u okviru projekta za partnere u regiji;
- potaknuti razmjenu ideja i iskustava između nositelja postojećih podatkovnih servisa u Europi i onih koji se upravo razvijaju u zemljama projektnih partnera u regiji;
- poduprijeti jačanje veza između podatkovnih servisa, vladinih institucija i stručnjaka koji su se priključili ovome projektu u zemljama partnerima u regiji.

Na samome početku konferenciju su uvodnim govorima otvorili Dr. Žarko Obradović, Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, gosp. Jasmin Komić, Ministar nauke i tehnologije, Republike Srpske (BiH), gosp. Jasmin Branković, Zamjenik ministra Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke Bosne i Hercegovine te Dr. Dejan Erić, Direktor Instituta ekonomskih nauka (Beograd, Srbija).

Ključni govornik konferencije, gosp. Denis Huschka (German Data Forum – RatSWD), otvorio je raspravu o tome zašto zapravo znanstvene podatke treba dijeliti i kako taj proces može biti učinkovito organiziran. U tom smislu, nametnula se i ključna tema skupa vezana uz činjenicu da u zemljama regije podatci prikupljeni u području društvenih znanosti trenutno ostaju uglavnom u posjedu istraživača koji su provodili istraživanje i prikupljali podatke, iskorišteni samo za jednu svrhu te nakon nekog vremena potpuno zaboravljeni.

Izloženi su rezultati provedenih nacionalnih istraživanja, odnosno procjene stanja, za sve tri zemlje u regiji: Aleksandra Bradić-Martinović o interesu istraživača za podatkovne servise u Srbiji, Marijana Glavica o postojećim infrastrukturama u Hrvatskoj te Lejla Somun-Krupalija o regionalnim politikama i mogućnostima financiranja ovakvih projekata u Bosni i Hercegovini. U sve tri navedene zemlje ne postoje arhivi podataka za područje društvenih znanosti koji bi osigurali trajno očuvanje i kontinuirano korištenje podataka prikupljenih uglavnom iz javnih državnih sredstava, te su upravo one glavni korisnici razmjene znanja u SERSCIDA projektu.

Tijekom konferencije, kroz cijeli niz izlaganja, prikazana je situacija u svim partnerskim zemljama projekta te je tako, osim dugogodišnjih uspješnih primjera aktivnosti u Ujedinjenom Kraljevstvu, Švicarskoj i Švedskoj, iznijet i primjer slovenskog iskustva s podatkovnim servisima (Irena Vipavc Brvar i Janez Štebe).

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjem tekstu: *Centar*) uključio se u aktivnosti SERSCIDA projekta sudjelovanjem na okruglome stolu u Zagrebu u studenome 2012. godine. Kao dio nastavka ove suradnje te djelovanja u području podizanja svijesti o važnosti podataka koje prikuplja hrvatska znanstvena zajednica, *Centar* je u ožujku ove godine postao jedna od prvih javnih institucija potpisnica hrvatske Deklaracije o otvorenom pristupu (<http://www.fer.unizg.hr/oa2012/deklaracija>). Otvoreni pristup se, najkraće rečeno, odnosi na praksu smanjivanja prepreka pristupu znanstvenim publikacijama i podacima. SERSCIDA projekt naglašava potrebu za lakšim pristupom primarnim podacima prikupljenim u području društvenih znanosti i boljom diseminacijom tih podataka, istovremeno pridonoseći jačanju postojećih nacionalnih strategija i struktura te razvoju novih, čemu će *Centar* svojim daljnjim sudjelovanjem svakako nastojati pridonijeti. Zaključci izneseni posljednjeg dana konferencije u Beogradu, osim u dijelu ostvarivanja nacionalnih i regionalnih kontakata te određivanja jasnih daljnjih ciljeva u narednom razdoblju dali su i snažan poticaj za nastavak suradnje svih uključenih dionika. Za očekivati je kako će, sukladno iskustvima ostalih zemlja u regiji, i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske u budućnosti poduprijeti napore i ciljeve SERSCIDA projekta.

Na Konferenciji je u ime Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja sudjelovala Ines Elezović, stručna suradnica u Odjelu za promicanje kvalitete obrazovanja i voditeljica Povjerenstva za rad na zamolbama za podacima prikupljenim istraživačko-znanstvenim i projektnim aktivnostima Centra.

Ines Elezović, mag. soc.
Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja

U Zagrebu, 2. travnja 2013.